

TANTÁRGYI TEMATIKA
Kriminológia Mesterszak (nappali és levelező)
2023/2024. tanév 2. félév

<p>Tantárgy neve: A helyreállító igazságszolgáltatás elmélete és gyakorlata</p>	<p>Tantárgy Neptun-kódja: nappali: AJBKR911KMAN4 levelező: AJBKR911KMAL4</p> <p>Tárgyfelelős intézet: Bűnügyi Tudományok Intézete Büntetőjogi és Kriminológiai Intézeti Tanszék</p> <p>Tantárgyelem: kötelező</p>
Tárgyfelelős: Prof. em. Dr. Görgényi Ilona	
Közreműködő oktató(k): Csemáné Dr. Váradi Erika egyetemi docens	
Javasolt félév: 4. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: nappali: 3 óra/hét levelező: 10 óra/félév	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali és levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus során a hallgatók betekintést nyernek az egyes helyreállító igazságszolgáltatási törekvésekbe, képet kapnak a nemzetközi szervezetek ezirányú tevékenységeiről, valamint az egyik leggyakrabban alkalmazott helyreállító igazságszolgáltatási formáról, a mediációról.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1, T2 <i>képesség:</i> K1, K2, K6 <i>attitűd:</i> A1, A2, A9, A11 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F5, F8</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A helyreállító igazságszolgáltatás, mint régi és új paradigma 2. A nemzetközi szervezetek összefogása és a nemzetközi dokumentumok jelentősége a helyreállító igazságszolgáltatás erősítése terén. 3. Az ENSZ tevékenysége. Az Európa Tanács dokumentumai. Az Európai Unió elvárásai. 4. A büntetőügyekben történő helyreállító igazságszolgáltatás alapkérdései: Fogalmi megközelítések, célkitűzések és alapelvek. 5. Közvetítési törekvések a helyreállító igazságszolgáltatás és a formális büntető igazságszolgáltatás összebékítésére. 6. A bűnelkövető általi jóvátétel megítélése a büntetőjogi felelősségre vonás során Magyarországon. 7. Az elkövető általi jóvátétel és az alternatív szankciók, illetve közösségi szankciók. 8. Jóvátételi törekvések a büntetés-végrehajtás során. 9. Mediáció fogalom-meghatározások. Mediáció-tipológia. 10. A mediáció és a büntető útról elterelés. 11. A mediáció alapelvei, jogi garanciák és eljárási biztosítékok. 12. A mediáció a bűncselekmények oldaláról. Mediáció a felek oldaláról. 13. Mediáció a mediátor oldaláról. A mediáció szervezeti keretei és gyakorlata. 14. A helyreállító igazságszolgáltatás további formái. 	
Előadás:	
Nappali tagozat	

Levelező tagozat:

2024. február 16.(péntek) 7.hét 11.10-12.40(2 ó). A/6 XXI. – Prof. em. Dr. Görgényi Ilona

A helyreállító igazságszolgáltatás, mint régi és új paradigma; A nemzetközi szervezetek összefogása és a nemzetközi dokumentumok jelentősége a helyreállító igazságszolgáltatás erősítése terén; Az ENSZ tevékenysége. Az Európa Tanács dokumentumai. Az Európai Unió elvárásai.

2024. február 16. (péntek) 7.hét 13.20-16.40(4 ó). A/6 XXI. – Bak Zoltánné/ Prof. Jacsó Judit egy tanár

Mediáció fogalom-meghatározások. Mediáció-tipológia; A mediáció és a büntető útról elterelés; A mediáció alapelvei, jogi garanciák és eljárási biztosítékok; A mediáció a bűncselekmények oldaláról. Mediáció a felek oldaláról; Mediáció a mediátor oldaláról. A mediáció szervezeti keretei és gyakorlata.

2024. március 16. (szombat) 11.hét 14.20-17.40(4 ó) A/6. XVIII. - Prof. em. Dr. Görgényi Ilona

A bűnelkövető általi jóvátétel megítélése a büntetőjogi felelősségre vonás során Magyarországon; Az elkövető általi jóvátétel és az alternatív szankciók, illetve közösségi szankciók; A büntetőügyekben történő helyreállító igazságszolgáltatás alapkérdései: Fogalmi megközelítések, célkitűzések és alapelvek Közvetítési törekvések a helyreállító igazságszolgáltatás és a formális büntető igazságszolgáltatás összebékítésére; A helyreállító igazságszolgáltatás további formái; Jóvátételi törekvések a büntetés-végrehajtás során.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való részvétel.

Megajánlott jegy szerzésére – a tananyag előzetes konkrét megjelölésével, illetve kiküldésével - lehetőség van a március 16-i konzultáció utolsó óráján megírt dolgozattal.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul (Az értékelés ötfokú, 0-50% - elégtelen, 51-62% - elégséges, 63-75% - közepes, 75-87% - jó, 88-100% - jeles).

Kötelező irodalom:

1. Görgényi Ilona: Kárjóvátétel a büntetőjogban. Mediáció a büntetőügyekben Hvg Orac Bp., 2006. – részletek
2. Görgényi Ilona: Aktualitások és kihívások a helyreállító igazságszolgáltatásban, Miskolci Jogi Szemle, 2021: (5) pp. 154-167.
3. A hatályos Btk. és Be. vonatkozó részei, valamint a 2006. évi CXXIII. törvény. a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről

Ajánlott irodalom:

1. Csemáné Várad Erika – Jánosi Andrea: Alternatív konfliktuskezelési modellek Kanadában, különös tekintettel az ítélőkörök működésére. Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXII. Miskolc, 2014. 263-272.
2. Barabás A. Tünde: Börtön helyett egyezség? Mediáció és más alternatív szankciók Európában. KJK-Kerszöv, Budapest, 2004.
3. Fellegi Borbála: Út a megbékéléshez. A helyreállító igazságszolgáltatás érvényesülése Magyarországon. Napvilág Kiadó, Budapest, 2009.
4. Iványi Klára (szerk.): A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenység bevezetésének tapasztalatai Magyarországon. Budapest, 2008.
5. A. Pitsela – E. Symeonidou-Kastinidou (ed.): Restorative Justice in Criminal Matters. Comparative Research in 11 Countries. Sakkoulas Publications. Athens-Thessaloniki, 2013.